

Živi organizmi i sredina njihovog bitisanja neraskidivo su povezani interaktivnim vezama, povratnim i nepovratnim promenama i deformacijama. Pravila, međusobni odnosi, uzroci i posledice ustanovljeni milionima godina imaju jedan i jedinstveni rezultat – ŽIVOT! Ma koji poremećaji te ikonske harmonije zakonomerno izazivaju gibelj čitavih vrsta, pa i živog sveta u ogromnim razmerama.

Svaki razvojni koncept mora biti u harmoniji sa prirodom i njenim resursima, oponašati je i regenerisati. Potrebna je krajnja opreznost u primeni sistema različitih od prirodnih, jer priroda je stvarana milionima godina i informacija njenog razvoja mora biti putokaz za razvojne sisteme koji računaju na dugovečnost i ekološku stabilnost.

Nepoštovanje ekološke etike, kao bitnog elementa kulturološkog bitisanja čovečanstva, nedvosmisleno vodi ka degradaciji ne samo humanog bića, već i univerzuma u celom. Kada se lični ili parcijalni interes stavi iznad opštег blagostanja, kada istinu zamene poluistine i laži, te kada se pojmovi iskrive po potrebi pojedinaca ili interesnih grupa, onda sto puta ponovljena laž postane istinom, a prevara uobičajenim marketinškim nastupom. Nepostojanje ekološke etike u građevinarstvu ne samo da ubija kulturu i umetnost projektovanja i građenja, već cisuđuje pokolenja na izopštavanje od prirode, ugrađujući im još pre rođenja razne mehanizme i opremu za održanje "održivog razvoja", kao da se radi o bolesniku kojeg u sobi za reanimaciju priključuju na veštačka pluća ili srce, da bi ga održali u životu!

Takva logika vodi u kupovinu prava na tuđ zivot, kroz kupovinu "kvota" - već danas bogate države kupuju kvote na energiju od siromašnih država i naroda, sutra su na redu kvote na vodu, prekosutra na vazduh koji dišemo...

Takva logika u građevinarstvu udaljava životni prostor od prirode i pretvara ga u banalnu, bezdušnu, nečovečnu i neodgovornu zavisnost ljudske vrste od raznih mašinskih sistema, filtera, ozonizatora, aromatizatora i svega drugog komercijalno profitabilnog, ali sve dalje od prirodnog i ekološkog u njegovom izvornom značenju.

Čudi inertnost arhitekata, tih prirodom nadarenih stvaraoca, da sve prihvataju bez rezerve, dozvoljavajući da njihov kristalno jasan stvaralački um zamagle razne pomodarske floskule, neverovatne zamene teza protivne svakoj logici i prirodnim zakonima. Ako se po smislu prevede sa grčkog, „arch(i)-tect-ur(a)“ je među glavnim stvaraocima originala na zemlji i predodređena je za rađanje originalnih formi unutar prirodnog okruženja. Stoga prihvatanje pomodarskih tendencija zavijenih u primitivne improvizacije života, nekritički odnos ka svemu što je protivno prirodi i njenim zakonima, nije i ne sme postati princip projektovanja životnog prostora - na štetu i fizičkog i duševnog zdravlja budućih generacija.

Iako je ogromna odgovornost lekara za zdravlje pojedinaca koje leče, još veća i gotovo nemerljiva je odgovornost arhitekata, tih sudbinom predodređenih stvaralaca koji svojim greškama i zabluđavama mogu uništiti zdravlje ne samo pojedinog pacijenta, već čitavih pokolenja koja će se rađati i živeti u njihovim objektima. Oni su ti koji moraju da pri realizaciji svoje stvaralačke vizije uzmu u obzir i sve fizičke, hemijske i biološke rizike sistema i materijala koje ugrađuju, oni su ti koji iz pravog mora informacija punih komercijalnih obmana, prevara i laži imaju za obavezu da svojim znanjem i kritičkim pristupom odaberu ispravan detalj, ispravan princip, ispravan sistem.

Mada na prvi pogled kompleksan, taj zadatak arhitekata nije težak - neka samo uporede i u svojim rešenjima primene kako je to rešila i milionima godina unazad proverila priroda...

U interesu čovečanstva, u interesu pokolenja, u interesu samih arhitekata koji su bez ikakve sumnje u ogromnoj većini časni i pošteni stvaraoci, krajnje je vreme da se, analogno Hipokratovoj zakletvi, za arhitekte uvede obaveza polaganja Zakletve časnog arhitekte, koja bi, po ugledu na Hipokratovu zakletvu lekara, recimo trebalo da glasi:

"U času kada stupam među članove profesije arhitekata, svečano obećavam da će svoj život staviti u službu očuvanja osnovnih prirodnih i kulturoloških vrednosti.

Prema svojoj učiteljici prirodi sačuvaču dužnu zahvalnost i poštovanje. Svoj poziv ču obavljati savesno i dostojanstveno. Najveća briga će mi biti zdravlje korisnika mojih objekata.

Održavaču svim svojim silama čast i plemenite tradicije zvanja arhitekte.

U izboru detalja, materijala i sistema objekata koje projektujem neće na mene uticati nikakvi prirodom neprovereni principi, nikakve informacije ili rešenja koja su u suprotnosti sa osnovnim zakonima prirode, lobiranje, interesne grupe, politička ili klasna pripadnost.

Apsolutno ču poštovati ljudski život i život budućih generacija koje će živeti u objektima koje projektujem. Ni pod pretnjom neću popustiti da se zloupotrebe moja arhitektonска znanja, čast i ugled i da se primene suprotno zakonima prirode.

Na ovo se zaklinjem svečano, slobodno pozivajući se na svoju čast.

Ukoliko se verno držim ove zakletve, neka uživam u mom životu i lepoti mog stvaralaštva, poštovan od strane svih ljudi za sva vremena; ali ukoliko zastranim od nje ili je prekršim, neka u objektima koje tako isprojektujem žive moji unuci i njihova pokolenja!"